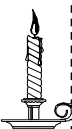

בס"ד י' מר-חשון ה'תשפ"ו

הדלקת נרות - 16: 32
צאת השבת - 17: 22
רבנו תם - 17: 58

שעון חורף - מהלוח המדויק של "אור החיים"
ע"פ "אופק תל אביב"

שְׁנֵה עֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ - עֶלּוֹן מִס' 1276
 @ ביום ראשון יא' חשון הילולת רחל אימנו ע"ה.
 @ ביום רביעי סוף זמן "ברכת הלבנה" עד 19:16.
 @ ביום שישי טז' חשון פטירת ר' אליעזר מנחם-מן ש"ך זצ"ל
 @ ניתן להקדיש את העלון לבריאות, ברכה והצלחה, אושר
 פרנסה טובה, זיווג הגון ולהבדיל לעניי קיכרם. 054-7743834

מפטידין: "לכזה תאמר"
(ישעיה מ"ו)

מרתק - ראו בעמוד 2
מכל מלמדי השכלתי

אברהם יגל

לענין בבאי מוסאי בן אברהם וזליכה ז"ל
לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל ובכללם לאברהם יגל בן רעות ניי

פְּרִשְׁתָּה לך-לך

פְּרִשְׁתָּה לך-לך

סגולה להשתתף בשיעורו בלויין של הר"ג יצחק יוסף שליט"א בבית הכנסת "אוהל מועד" במוצ"ש בשעה 20:30

מפטידין: "לכזה תאמר"
(ישעיה מ"ו)

מרתק - ראו בעמוד 2
מכל מלמדי השכלתי

פְּרִשְׁתָּה לך-לך

סגולה להשתתף בשיעורו בלויין של הר"ג יצחק יוסף שליט"א בבית הכנסת "אוהל מועד" במוצ"ש בשעה 20:30

פִּנְת הַנִּיבִים וְהַפְתָּמִים
"מחוט ועד שרוף-נצל" = דבר וחצי דבר.
 בעקבות נצחונם של אברהם במלחמה ופדיון השבויים, הציע מלך סדום שבתמורה לשבויים, ייקח אברהם את כל הרכוש. אברהם סירב להצעת מלך סדום ונשבע שלא ייקח דבר מהשלל, כדי שלא יגידו שהוא נהיה עשיר בזכות מלך סדום. אברהם יצא למלחמה לסלק את הרע ולהשיב את לוט מן השבי. אין לאברהם עניין בשלל. עניינו רק בסילוק הרע מן העולם ובהפצת שם ה'. בשכר זה זכו בניו לבי מצות: חוט של תכלת, ורצועה של תפילין.
ביטויים דומים: "מכך רגל עד ראשי". "מגדול עד קטן".

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

טלטול בעלי חיים בשבת

שאלה : צפורים החיים בתוך כלוב, האם מותר לטלטלן בשבת, בכדי להעביר את הכלוב ממקום למקום במקום צורך?

תשובה : הנה בגמרא במסכת שבת (דף קכח :) מבואר שאסור לטלטל בשבת בהמה חיה או עוף. ודינם כדן שאר דברים המוקצים בשבת, שאסור לטלטלם.

וטעם הדבר שבעלי חיים הם מוקצים בשבת ואסור לטלטלם, כתב הר"ן, שהוא מפני שבעלי החיים אינם ראויים לשום מלאכה בשבת, ואין מה לעשות בהם ("לא חזו למידה", אינם ראויים לכלום), ולפיכך, הרי דינם כדן אבנים ועצים המוקצים בשבת מחמת עצמם, שמכיון שאין בהם שימוש בשבת, הרי אסור לטלטלם בשבת. וכן מבואר בבית יוסף (סימן שח).

וכן הדין לענין הלכה לגבי צפורים שבכלוב, שמכיון שאין שום שימוש בגוף הצפורים בשבת, אסור לטלטלן אפילו כשהן בכלוב. ואין חילוק בדבר בין טלטול בהמה, לטלטול צפורים, וכפי שפסק מרן השלחן ערוך (סעיף לט) "אסור לטלטל בהמה חיה ועוף בשבת".

אולם באמת שלדעת המהר"ח אור זרוע (אחד מרבותינו הראשונים) יש חלק בטלטול צפורים בשבת, מכיון שבני אדם נהנים מקולם בשבת, ובהנאה זו אין איסור, וגם אין חשש איסור במה שיטלטל אותם, שכן לא עושים בהם מלאכה כלל, ורק נהנים מהמראה שלהן ומציוצן. ולכן לשיטת המהר"ח אור זרוע, מותר לטלטל בשבת צפורים בכלוב. אלא שלהלכה אנו נוקטים כדעת רבינו הרא"ש, שפסק שאסור לטלטל שום בעל חיים בשבת. וכפסק מרן השלחן ערוך דל"ל.

וכתב מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, בשו"ת יביע אומר חלק חמישי, שאף שלהלכה אנו נוקטים להחמיר כדעת הרא"ש, שאסור לטלטל צפורים בשבת, מכל מקום במקום ששייך בזה איסור צער בעלי חיים, וכגון שהכלוב נמצא במקום שהשמש קופחת עליו, ויש סכנה לצפורים וצער גדול, יש לסמוך על דעת המהר"ח אור זרוע ולהתיר לקחת משם את כלוב הצפורים להעבירו למקום שיש בו צל.

טילטול כלב בשבת

מן האמור אנו למדים גם לגבי טילטול כלב בשבת, שהדבר אסור על פי ההלכה, ואפילו כאשר יש בזה קצת צער לכלב, אסור לטלטלו בשבת, כי הוא מוקצה.

אבל ליטוף, אינו בכלל טילטול.

ולסיכום : אסור לטלטל בשבת בעלי חיים. ולכן אסור גם לטלטל כלוב צפורים או כלב בשבת. אבל במקום צער בעלי חיים, שהשמש קופחת על ראש הצפורים, ויכולות לעתים גם למות מחמת כן, מותר להעביר את הכלוב למקום אחר שיש שם צל.

מלאכת צד

כל הצד בשבת חיה או עוף או דגים, שהדרך היא לצוד אותן, חייב משום חילול שבת. ובעלי חיים שאין דרך לצוד אותם, מן התורה מותר לצוד אותם ביום השבת. אבל רבותינו גזרו ואסרו לצוד כל בעל חיים בשבת. לפיכך, זבובים ויתושים, אף כל פי שאין דרך לצוד אותם, אסור לצודן בשבת מכח גזירת רבותינו, שאסרו לצוד כל בעל חיים בשבת. (סימן שטו).

אין שייכות בין איסור צידה בשבת, לאיסור "נטילת נשמה" בשבת. כלומר, מי שצד בשבת בעל חיים, ושחט אותו או הרג אותו, עבר על שתי מלאכות שונות. האחת, מלאכת צידה, והשנייה, מלאכת "נטילת נשמה" בשבת.

ולסיכום : אסור מן התורה לצוד בשבת בעל חיים שדרך לצוד את בני מינו, כגון צבי או דג, ובעל חיים שאין במינו ניצוד, מן התורה מותר לצודו בשבת, אבל חכמינו אסרו לצודו בשבת. ולכן אסור לצוד בשבת כל בעל חיים.

מכל מלמד" השכלתו

"ישירי אשת אברהם לא ילדה לו"

הגמרא (תענית ב.) מביאה מימרא בשם ר' יוחנן : "אמר רבי יוחנן : שלושה מפתחות בידו של הקב"ה שלא נמסרו ביד שליח, ואלו הן : מפתח של גשמים, ומפתח של חיה, ומפתח של תחיית המתים. במעברא אמרי: אף מפתח של פרנסה."

רבינו יעקב בעל הטור מצא רמז נפלא לכך (או"ח קיד) ארבעת הנושאים שנאמר בהם עניין מפתח הם ראשי תיבות מפתח"ח הנמצא בידיו של הקב"ה :

1. מטר - גשמים
2. פרנסה
3. תחייה - תחיית המתים
4. חיה - לידת ילדים.

משנה במקום - משנה מול

אומרת הגמרא במסכת ראש השנה, ט"ז : ארבעה דברים מקרעין גזר דינו של אדם, אלו הן : א. **צדקה** = דכתיב (משלי י) "וצדקה תציל ממות".

ב. **צעקה** = דכתיב (תהילים קז) "ויצעקו אל ה' בצר להם וממצוקותיהם יוציאם".

ג. **שינוי השם** = דכתיב (בראשית יז) "שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה" וכתיב "וברכתי אותה וגם נתתי ממנה לך בן". (וכן באברהם - לא מוליד, אברהם - מוליד).

ד. **שינוי מעשה** = (תשובה) דכתיב (יונה ג) "וירא האלהים את מעשיהם" וכתיב (יונה ג) "וינחם האלהים על הרעה אשר דבר לעשות להם ולא עשה".

ה. ויש אומרים : אף **שינוי מקום** דכתיב (בראשית יב) "ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך" והדר (ואחר כך) "ויאעשך לגוי גדולי".

האם אברהם אבינו היה פראייר ?

"אל תהיה פראייר". ומה עם הצדיקים, האם גם להם יש אינטרסים? צדיק הוא כזה שעובד את ה' בכל מאודו, "שלא על מנת לקבל פרס". כך נאמר על אברהם אבינו, שעבד את ה' מאהבה ותוכן נקרא "אברהם אוהבי". הוא היה חף מאינטרסים אישיים, בבחינת "עושה את האמת מפני שהיא אמת". אולם כאשר הקב"ה מצווה על אברהם "ללך לך מארצך", הוא ממחר גס לעדכן אותו על שכרו המובטח : "ויאעשך לגוי גדול, ואברכך, ואגדלה שמך". האם צריך להבטיח לאברהם אבינו שכר, כדי לזרז אותו למלא את ציווי ה'! אלא רצונו של אברהם היה לקדש את שם ה'. וזה בדיוק מה שהקב"ה הבטיח לו : "ואגדלה שמך". השם שלך יתפרסם, כדי שבכך יתגדל ויתקדש שם שמים. כבניו של אברהם, ביכולתנו לזכר את האינטרסים האישיים שלנו. לתת פחות מקום לגוף, יותר מקום לנשמה, כך שרצון ה' יעמוד במרכז חיינו.

שינוי השם כס'ולה : אברהם-אברהם. שרי-שרה

אחד מהדברים ש"קורעים" גזירה רעה הנגזרת על האדם הוא שינוי השם. בזוהר (נח ט"ו) מוסבר כי שמו של האדם הוא הגורם לכל הדברים שקורים לו, ולכן כשאדם נקע למצוקה משנים את גורלו של בן אדם באמצעות שינוי השם. בפרשת לך לך מוצאים אנו כי אלוקים מצווה את אברהם, שיחליף את שמו מאברהם לאברהם, ולשרי - לשרה. במעשה זה ישנה את מזלו ויוכל להוליד ילדים. במדרש נכתב על כך : "אברהם אינו מוליד - אברהם מוליד ; שרי אינה יולדת - שרה יולדת." (מדרש קהלת, פרשה ה')

סוד ספר התורה

מספר הרה"ח ר' צבי ראובן דוידוביץ שליט"א מירושלים:

שבת בבוקר. יהודים עטופים בטליתות לבנות מתנועעים בתפילה.

מבחוץ נשמע קולו של מנוע מכונית מתקרב. גבר כבן ארבעים יוצא משם, ומחפש לו פינה מתאימה כדי שיוכל לעמוד ולהשקיף אל תוך בית הכנסת.

המתפללים אינם מתרגשים, זה קורה לפעמים. בקליוולנד יש יהודים מכל הסוגים וגם גויים שמתעניינים לפעמים בנעשה בפנים.

האדם שיצא מהמכונית עומד באותה פינה ומסתכל... ומסתכל... הוא לא זז משם.

מגיעים לקריאת התורה, שבעה קרואים עולים, המפטיר גם הוא מסיים, והנה מגיעה ההגבהה.

הכל נעמדים, 'משה אמת ותורתו אמת', רגע אחרי ההגבהה שוב לא רואים את האיש מהחלון, הוא נעלם.

בשבת הבאה שוב מגיע אותו אדם במכוניתו, נעמד מבחוץ, משקיף, ומיד אחרי ההגבהה הוא מתניע את רכבו ונעלם. המחזה חוזר על עצמו שוב ושוב, והוחלט

כי יש לעשות סוף לדבר.

אחד מהגבאים יצא אל האדם שחיכה בחוץ ואמר לו: "כאן זה בית כנסת. אנחנו דתיים ושומרים שבת,

ובשבת אסור לנסוע".

"ככה?" האיש נבדן, הוא לא התכוון להפריע.

"בסדר, אבוא לכאן ברגל."

בשבת הבאה עשה האיש את דרכו ברגל מביתו שבמרחק כמה קילומטרים הגונים. הוא קם לפנות בוקר כדי שיוכל להגיע לשטח בית הכנסת, להיעמד

בפינה כלשהי בחניה ולהציץ לכיוון ספר התורה בשעת ההגבהה. "למה תעמוד בחוץ?" שאלו אותו כמה מהמתפללים, "בוא תיכנס".

בשבת הבאה הוא כבר נכנס, הראו לו איפה אוזנים, מה מתפללים, מה קוראים, ולאט לאט הוא הפך למתפלל מן המניין. התפילה בשבת היתה רק ההתחלה.

מאמריקאי שלמד בבית ספר גויי וגדל בבית חילוני לגמרי, הוא הפך לבעל תשובה גמור. הוא שינה את

אורחות חייו מהקצה אל הקצה, עד שהיה לאדם חדש, יהודי חרדי עובד השם בכל מאודו.

באחד הימים ביקשו ממנו המתפללים הסבר.

"מה משך אותך בהגבהה של ספר התורה דווקא?" שאל אותו אחד מהם.

והוא הסביר: "נולדתי בבית מנותק מיהדות. אומנם

סבתי זכרונה לברכה היתה צנועה וצדקת, אך הורי הרחיקו לכת. למדתי בבית ספר גויי, ועברתי את

המסלול הרגיל של אמריקאי ממוצע. במפעל שבו אני עובד מארגנת ההנהלה של המפעל מידי פעם טיולים

לכל העובדים, כל פעם במדינה אחרת בעולם. באחת השנים נסענו לישראל, והתאכסנו בבית מלון

ירושלים. בכל יום הלכנו לאתר אחר. בשבת בבוקר ירדתי למטה, לכניסה, ושאלתי את החברים מה יש

היום? והם אמרו: היום שבת. לאן הולכים? לבית הכנסת. הלכתי לבית כנסת ברחביה. הלבוש שלי לא

התאים לבית כנסת ולכן נכנסתי לעזרת הנשים שהיתה ריקה. עמדתי והתבוננתי. זמן קצר אחרי שנכנסתי

סיימו המתפללים את קריאת התורה ועשו הגבהה לספר התורה. באותו רגע קרה לי משהו שאי אפשר

להסביר. בעוד אני מתבונן ביריעה הפתוחה, אני חש בהתרגשות עזה, כאילו פונה אלי מלאך מהשמים ואומר לי: כמה צדיק אתה, כמה אני אוהב אותך, זו

היתה בת קול פנימית חזקה ועוצמתית.

משהו שעלה בתוכי בלי שום הקדמה לפני כן...

תחושה כה נעימה של אהבה עטפה אותי...

חוויה כזאת לא חוויתי מעולם.

שבוע הנופש הסתיים, חזרנו לקליוולנד, לחיים האמריקאים הרגילים ולעבודה במפעל, אבל ידעתי

שאני מוכרח לראות עוד פעם איך מרימים ספר תורה ומסובבים אותו באוויר.

ביררתי איפה יש באזור בית כנסת, וככה הגעתי לכאן קודם לראות הגבהה מבחוץ, אחר כך מבפנים,

וההמשך ידוע".

הסיפור הפליא את השומע. "כל ההתעוררות שלך הגיעה מהגבהה של ספר תורה?"

"כן". "באיזה בית כנסת זה היה?" שאל המתעניין.

בית כנסת ברחביה של הרב ש.ר."

הדברים היו לחידה.

האיש ששמע את הסיפור הבין כי יש דברים בגו. ייתכן שבאותו ספר תורה טמון סוד כלשהו.

הוא הגיע לרב ש.ר. ושאל אותו: "אולי תזכור באיזה ספר תורה קראו בפרשה המסוימת ההיא בקיץ?"

הרב זכר וסיפר: "זה ספר תורה מיוחד. בתחילת דרכי הייתי רב בבית כנסת בקליוולאנד, וראיתי שיש להשיג

בחיפות ספר תורה כשר. אמרו לי שספר תורה מהודר כמו שאני מחפש עולה ששת אלפים דולר".

"בימים ההם היה זה סכום עצום. אספתי את הגבאים כדי לדון בדרכים להשיג את הסך, והנה אחד מהם

זוכר כי בעיר מתגוררת אישה צדקת, זקנה, חובשת מטפחת צנועה, לבושה בדיוק כמו הסבתות הצדקניות שהיו באירופה".

"מידי יום היא יוצאת והולכת בין החנויות כשבידיה קופסא גדולה, והיא מקשקשת במטבעות ומבקשת

צדקה עבור ישיבת פעלץ".

"היא מתמידה מאוד באיסוף הכספים, ונראה שיש בידיה כסף רב", אמר הגבאי.

"אהבת התורה שלה רבה מאוד, היא בוודאי תסכים להיתרם לרכישת ספר תורה".

יצרנו קשר עם האישה, וזו אמרה: "אני מסכימה לקחת על עצמי את כל התשלום של ספר התורה, בתנאי

אחד. נולד לי נכד פג, והוא נמצא בפגיה במצב קשה מאוד. אני מבקשת שה'מי שברך' הראשון שיברכו בעת

שיקראו בתורה יהיה לטובת הנכד שלי."

הסכמנו לתנאי.

בו במקום נתנה האישה צ'ק על סך ששת אלפים דולר, ספר התורה נקנה, וה'מי שברך' הראשון היה לטובת הנכד.

אכן, תוך מספר ימים הוא יצא מכלל סכנה והבריא לגמרי. ספר התורה שתרמה האישה עלה איתי לארץ ישראל, והוא הוא ספר התורה שבו קראו באותה שבת. הנכד הפג גדל והיה לאיש. הוא האיש שהגיע כל שבת לראות את הספר תורה שתרמה סבתו.

ארבעים שנה לאחר ה'מי שברך' הראשון הגיע לבית הכנסת, פגש את ספר התורה הזה והפך לבעל תשובה אמיתי.

(הרב צבי נקר הי"ו)

↓